

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים נפיק (קידושין ל.)

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ז ניסן תשע"ז

גליון
388

חודש שבט הוקדש
בסיכומי דף היומי - 'מחודדים'

לעילוי נשמת זקנינו
הרה"ח ר' בנימין ביינוש ראזענבוים בן הרה"ח ר' ישראל זצ"ל
נלב"ע כ"ג שבט תשס"ג
נתרם לזכרון נצח
ע"י ביטפחת רוזנבוים - לוסדן
לישועה והצלחה בכל הענינים

סנהדרין דף ס'. יום שב"ק פרשת יתרו י"ז שבט תשפ"ה

דף ס' - ע"א

לרבי שמעון: בני נח מוזהרים גם על הכישוף - שנאמר 'מכשפה לא תחיה' וסמוך לזה 'כל שוכב עם בהמה מות יומת', כל שישנו בכלל שוכב עם בהמה הוא בכלל כישוף.

לרבי אליעזר: בני נח מוזהרים גם על הכלאים - שנאמר 'את חקתי תשמרו' ולא 'ושמרתם את חקתי' ומשמע חוקות שחקקתי לך כבר תשמרו 'בהמתך לא תרביע כלאים ושוך לא תזרע כלאים' ומה בהמה בהרבעה אף שדך בהרכבת אילו, ושניהם בין בארץ ובין בחוץ לארץ.

מברך השם - אינו חייב עד שיברך השם בן ד' אותיות בשם, כמו שלמדנו במשנה הלשון יכה יוסי את יוסי, ולא צריך שם בן מ"ב אותיות.

הדיינים עומדים על רגליהם כשזומעים - שנאמר 'ויאמר אהוד דבר אלוקים לי אליך ויקם מעל הכסא', ואם עגלון מלך מואב שהוא נכרי וידע רק בכינוי עמד, קל וחומר לישראל ובשם המפורש.

הדיינים קורעים בגדיהם - שנאמר 'ויבא אליקים בן חלקיהו וגו' קרועי בגדים ויגידו לו את דברי רבשקה'. ולא **מאחין -** שלומדים בגזירה שווה קריעה מקריעה הנאמר באלישע 'ויקרעם לשנים קרעים', והוא מיותר, אלא לדרוש שהם קורעים לעולם. **השומע מפי שומע -** חייב לקרוע. **העדים אינם חייבים לקרוע -** שכבר קרעו מתי ששמעו ונאמר 'ויהי כשמוע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו' והם לא חזרו וקרעו.

השומע אזכרה בברכת השם מעכו"ם, והשומע בכינוי - לרב יהודה אמר שמואל: אינו חייב לקרוע, לרבי חייא: מקודם היו חייבים ובזמן הזה שיתמלא כל הבגד קרעים לפי שהדבר תמיד שאינם מתייראים מבית דין לא צריך לקרוע.

דף ס' - ע"ב

משנה. העובד עבודה זרה: כדרכה. או בזביחה, והקטרה, וניסוך, והשתחויה גם שלא כדרכה. וזריקה בכלל ניסוך שנאמר 'בל אסיך נכסיהם מדם'. והמקבלו עליו לאלוה. והאומר לו אלי אתה - חייב. ומי שעושה אחת מאלו: מגפף, ומנשק, ומכבד, ומרבץ, ומרחץ, וסך, ומלביש, ומנעיל שלא כדרכה - עובר בלא תעשה. נודר ונשבע בשמו - עובר בלא תעשה. הפוער עצמו לבעל פעור, וזורק אבן למרקוליס - זו היא עבודתה.

איסור בעבודה זרה - זיבוח, קיטור, ניסוך, השתחוואה:

'זביחה' - שנאמר 'זובח לאלוהים יחרם' והוא בזובח לעבודה זרה. 'מקטר ומנסך' - נלמד גם שלא כדרכה שנאמר 'בלתי לה' לבדו' ריקן כל עבודות פנים לשם המיוחד וריבה בזה מקטר ומנסך (ושאר העבודות לא שייך בעבודה זרה). 'השתחוואה' - שנאמר 'וילך ויעבוד אלהים אחרים וישתחו להם', והוא שלא כדרכה, שהרי כדרכה בכלל ויעבוד הוא, ואזהרתו מפסוק 'כי לא תשתחוה לאל אחר'. וזביחה בכלל היתה ויצאתה להקיש לכל עבודת פנים, ואיסור השתחוואה נידון בעצמה, שאם השתחוואה להקיש על הכלל כולו ולרבות מגפף ומנשק וכו', זובח למה לי.

סנהדרין דף ס"א. יום א' פרשת משפטים י"ח שבט תשפ"ה

דף ס"א - ע"א

לרבי בר רב חנן: אפשר לומר שבאמת יצא השתחוואה מן הכלל ללמד על כל הכלל יצאה, וצריך זביחה לעצמה שמחשבים מעבודה לעבודה, שאם חישב בשחיטה שיזרוק לעבודה זרה חייב, שנחלקו בזה רבי יוחנן וריש לקיש, שלרבי יוחנן: אסורה ולומד מפייגול, ולריש לקיש: מותרת, ואינו לומד מפייגול, ונאמר שלריש לקיש דורשים מזובח.

לרב פפא: גם לרבי יוחנן צריך פסוק, שהרי מפייגול לא נלמד רק לאסור הבהמה, ולא להרוג האדם.

לרב אחא בריה דרב איקא: גם לריש לקיש אין צריך פסוק, שלא התיר רק הבהמה אבל האדם נהרג, כמו שמצינו בעובד לה שדין הר מותר, והעובד בסייף, ואם כן גם שחיטה צורך זריקה הוא וחושב בשחיטה הוא כעובד עבודה, ואם כן 'זובח' מיותר.

לרבי בר רב חנן שלומדים מאיסור השתחוואה לכל העבודות שלא כדרכה - מה שנאמר 'איכה יעבדו' לא למעט פוער עצמו לעבודה זרה שבעצם עובדים אותה בכבוד, שמאיסור השתחוואה לומדים שהוא דרך כיבוד ולא פוער עצמו, רק למעט פוער עצמו למרקוליס שאף שעבודתו בדרך בזיון אינו חייב שלא כדרכה בשאר עבודת בזיון.

זובח בהמה למרקוליס - חייב, שנאמר 'ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים' אם אינו ענין לכדרכה תנהו עניין שלא כדרכה, [מפסוק 'זובח' אין ללמוד שהוא בזובח למכובדים]. לרבי בר רב חנן: שלומדים מאיסור השתחוואה, מיירי בזובח להכעיס ולא לקבל עליו לאלוה.

דף ס"א - ע"ב

'נאמר במשנה העובד עבודה זרה - ומשמע רק אם עבד, ולקמן תנן האומר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד'

יוסי ורבי נתן אם הבערה בשבת ללאו יצאה או לחלק יצאה, ולרבי נתן הבערה לחלק יצאה - השתחואה גם לחלק יצאה, ולרבי יוסי שהבערה ללאו יצאה - השתחואה גם ללאו יצאה. **רב יוסף**: אמר שרבי יוסי סובר כך רק לעניין שבת משום שנלמד מפסוק 'ועשה מאחת מהנה' לחלק, ודורש 'אחת' מ'אחת שם משמעון. 'הנה' מ'הנה ללמד אבות ותולדות. אחת שהיא הנה זדון שבת ושגגת מלאכות. הנה שהיא אחת שגגת שבת וזדון מלאכות. ואין לדרוש כן גם לעבודה זרה 'אחת' זביחה 'מאחת' בשוחט סימן אחד. 'הנה' זיבוח קיטור וכו' 'מהנה' לרבות גם תולדות, שלא כדרכה. אחת שהיא הנה זדון עבודה זרה ושגגת עבודות. הנה שהיא אחת שגגת עבודה זרה וזדון עבודות. ושגגת עבודה זרה הוא - **לאביי**: בעובד מיראה, **ולרבא**: באומר מותר, ואפשר לפשוט איבעיא של רבא בהעלם זה וזה בידו שחייב רק אחת. משום שנאמר במשיח פר, ובנשיא שעיר, וביחיד כשבה ושעירה, ובעבודה זרה שווים כולם בשעירה.

דף ס"ב - ע"ב

רב שמואל בר יהודה: מבאר שכך תני רבי זכאי - חומר בשבת משאר מצוות שהרי שבשבת אם עשה שניים בהעלם אחת חייב שניים מה שאין כן בשאר מצוות, וחומר בשאר מצוות משבת שבשאר מצוות שגג בלא מתכווין חייב ובשבת פטור. ושאר מצוות ברישא הוא עבודה זרה כרבי אמי שזיבוח וקיטור וניסך בהעלם אחד חייב רק אחת, והסיפא הוא בשאר מצוות שהמתעסק בחלבים חייב שחשב שזה רוק ובלע שחייב, ובשבת מלאכת מחשבת אסרה תורה. ומה שאמר רבי יוחנן פוק תני לברא, הוא לשיטתו שאין ראוי לפרש רישא וסיפא בשני טעמים אחרים.

סנהדרין דף ס"ג. יום ג' פרשת משפטים כ' שבט תשפ"ה

יום זה הוקדש לעילוי נשמת זקנינו הרה"ח רבי בנימין ביינוש זצ"ל בן הרה"ח רבי ישראל זצ"ל
נלב"ע כ' שבט תשמ"ג
ת' נ' צ' ב' ה'

נתרם על ידי נכדו אחינו היקר הנגיד הרב בנימין ביינוש רוזנבוים - לונדון

לישועה והצלחה בכל העינינים

דף ס"ג - ע"א

זיבוח וקיטור וניסך בהעלם אחד - לרבי אמי: חייב רק חטאת אחת, שנאמר 'לא תעבדם', הכתוב עשה כולם לעבודה אחת. **לאביי**: חייב על כל אחד, שהרי נאמר שלשה השתחואות, אחת לכדרכה, ושלא כדרכה כגון שעבודתה בדרך כבוד רק לא בהשתחואה. ואחת שלא כדרכה. ואחת לחלק.

אמר לעבודה זרה אלי אתה - לרב לשיטת רבי עקיבא חייב קרבן כמו מגדף אף על פי שאין בזה מעשה, והגם שלא נאמר בזה כרת, מכל מקום הוקש האומר אלי אתה לזבוח לעבודה זרה שחייב חטאת בשוגג ובמזיד כרת, שנאמר 'וישתחו לו ויזבחו לו ויאמרו' וגו'.

'אשר העלוך מארץ מצרים' - לאחרים: אלמלי וי"ו של העלוך ששייתפו שם שמים נתחייבו כלייה, **לרבי שמעון בן יוחאי**: המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מהעולם שנאמר 'בלתי לה' לבדו' אלא שביקשו אלהות הרבה.

לרב המנונא: במשנה מדובר באומר איני מקבלו עלי אלא בעבודה, אך בסתמא אומרים שליבו לעבודה משעה שאמר. **לרב יוסף**: בין לרבי מאיר ובין לרבי יהודה חייב בדיבור, ונחלקו במסית אחרים שיעבדו אותו ואמרו לו הן - שלרבי מאיר: חייב משום שקיבלו עליהם, ולרבי יהודה: שחקו עליו שהרי הוא אדם כמותם ולמה יעבדוהו. והמשנה מדובר ביחיד הניסת באמירה וחייב, משום שאין דרכו לשנות דעתו, שנאמר 'לא תאבה לו ולא תשמע אליו' הא אבה ושמע חייב, ואמר לשון יחיד. אבל רבים הניסית ומתרצים לעבוד עבודה זרה נמלכים אחר כך וחוזרים בהם. וקשה שנאמר 'כי יסיתך אחיך בן אמך' ותניא שיחיד ורבים שווים בכך רק שיחיד חמור מיתתו שנסקל והיקל בממונו שאינו אבד, וברבים היקל מיתתם בסייף והחמיר בממונם שאבד, הרי שבכל דבר שווים?.

לאביי: בניסת מפי עצמו אין חייב עד שיעבוד, משום שנמלך אחר כך, מה שאין כן בניסת מפי אחרים נגרר אחריהם, וחייב בדיבור בלבד וכמו שנאמר 'לא תאבה לו' הא אבה ושמע חייב.

לרבא: שני המשניות מדבר בניסת מפי אחרים, ואם אמר להם כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה, וכיון ששמע שבח של העבודה זרה אינו חוזר בו וחייב אם אמר אעבוד, ולכך נאמר 'מאלהי העמים אשר סביבותיכם הקרובים אליך' וגו' ומטיב של הקרובים תלמדו אם יש טוב ברחוקים, מה שאין כן אם אינו אומר שבח הוא חוזר בו וחייב רק בעבודה.

לרב אשי: הסיפא בישראל מומר, שאינו חוזר בו שהופקר בכך.

לרבינא: לא זו אף זו נאמר.

העובד עבודה זרה מאהבה או מיראה - לאביי: חייב, שהרי עבדה. **לרבא**: פטור, אם לא קיבלו עליו לאלוה.

במשנה שאמר 'אחד העובד' - לאביי: הוא העובד מאהבה או מיראה, **לרבא**: כרבי ירמיה בעובד כדרכה.

'לא תשתחוה להם' אבל אתה משתחוה לאדם כמותך, אבל אם נעבד כמו המן הרשע לא משום שנאמר 'ולא תעבדם' - **לאביי**: אף שעבדוהו מיראה חייב, **לרבא**: כמו המן שהיה בעצמו עבודה זרה רק לא כהמן שחייב רק בלי יראה ואהבה.

כהן משיח בעבודה זרה - לרבי: בשגגת מעשה לבד די לחייב קרבן, **לחכמים**: צריך העלם דבר, ושווים שחייב בשעירה כמו יחיד ושאינו מביא אשם תלוי. ושגגת מעשה בלי העלם דבר - איך שייך? אם חשב שזה בית הכנסת והשתחוה הרי לבו היה לשמים, וכן פסל שעושים בדמות מלך אם קיבלו עליו באלוה הרי הוא מזיד, ואם לא אינו כלום, רק **לאביי**: מדובר שעבד מאהבה או מיראה ולא ידע שאסור, שאין זה העלם דבר כיון שיודע כל העבודות האסורים של עבודה זרה. **ולרבא**: אם אומר שמותר לעבוד עבודה זרה, שהעלם דבר הוא רק בקיום מקצת וביטול מקצת, וזה אינו יודע כלום, ואין זה העלם דבר.

סנהדרין דף ס"ב. יום ב' פרשת משפטים י"ט שבט תשפ"ה

דף ס"ב - ע"א

רבי זכאי: שנה לפני רבי יוחנן, זיבוח קיטור ניסך השתחוה בהעלם אחד אינו חייב רק חטאת אחת. **ורבי יוחנן**: אמר לו שטעות הוא.

רבי אבא: רצה לומר ולבאר שתלוי במחלוקת של רבי

נלמד מפסוק 'לא תאכלו על הדם' - שאסור לאכול מהבהמה קודם שתצא נפשה. שלא יאכל בשר קדשים ועדיין הדם במזרק. שאין עושים סעודת הבראה להרוגי בית דין. סנהדרין ההורגים נפש אינם טועמים כל אותו היום. אזהרה לבן סורר ומורה. ועל כולם אינו לוקה שהוא לאו שבכללות. למדנו במשנה - המגפף והמנשק וכו' על כולם אינו לוקה, שהוא לאו שבכללות.

מותיר מבשר הפסח אינו לוקה - לרבי יהודה: משום לאו הניתק לעשה, שנאמר 'ולא תותירו וגו' והנותר, וניתקו לעשה לשורפו אחר כך. לרבי יעקב: משום שלאו שאין בו מעשה אין לוקים עליו.

הגודר והנשבע בעבודה זרה - לרבי יעקב: אינו לוקה שהוא לאו שאין בו מעשה, לרבי יהודה: לוקה.

דף ס"ג - ע"ב
ו'שם אלהים אחרים לא תזכירו' - שלא יאמר אדם לחבירו שמור לי בצד עבודה זרה פלונית, 'לא ישמע על פיך' - שלא ידור ולא ישבע בשמו, ולא יעשה שותפות עם עכו"ם שמא יתחייב לו עכו"ם שבועה ונשבע בעבודה זרה שלו. דבר אחר: 'ולא ישמע על פיך' אזהרה למדיח.

שם עבודה זרה הכתובה בתורה - מותר להזכיר שמה. כל ליצנות אסורה חוץ מליצנות של עבודה זרה - כמו שמצינו בנביאים שמדבר הפסוק כאילו יש להם רעי וצואה. 'כתבונם עצבים' - שכל אחד עושה לו דמות יראתו ומניחה בכיסו וכשזוכרה מוציאה מחיקו ומחבקה ומנשקה.

ז'ובחי אדם עגלים ישקון' - לרבי יצחק: משרתי עבודה זרה שנתנו עיניהם בבעל ממון, עושים דמות באבוסיהם ומרעיבים בהמתם, ומוציאים אותם לחוץ כיון שרואים אותם הם רצים אחריהם, ואמרו לעשירים עבודה זרה חפץ בכי יבוא ויזבח עצמו לו. לרביא: כל הזובח את בנו לעבודת כוכבים אמרו לו דורון גדול הקריב לו יבוא וישק לו.

ס'זכות בנות' - תרנגולת. 'נרגל' - תרנגול. 'אשימא' - עז. 'נבחן' - כלב נובח. 'תרתק' - חמור. 'אדרמלך' - פרד שמהדר אדוניו בטעינה. 'ענמלך' - סוס שעונה לאדונו במלחמה.

חזקיה ביקש אביו לשורפו לעבודה זרה וסכתו אמו סלמנדרא.

ידעו ישראל שאין ממש בעבודה זרה, ועבדו כדי להתיר להם עריות בפהרסיא, ורק לאחר שהיה להם חיבה לעבודה זרה אהבו אותה.

סנהדרין דף ס"ד. יום ד' פרשת משפטים כ"א שבט תשפ"ה

דף ס"ד - ע"א
ויזעקו בקול גדול אל ה' אלוקיהם' - שזעקו אנשי כנסת הגדולה שזה גרם להחריב בית המקדש ולהרוג צדיקים ולגלות, ועדיין מרקד בינינו, כלום נתת לנו היצר רק לקבל שכר ואיננו רוצים לא היצר ולא השכר, ישבו שלשה ימים בתענית ונפל פתק מהשמים שכתוב בה 'אמת' שחותמו של הקדוש ברוך הוא אמת, ויצא אריה של אש מקודש הקדשים, ונשמט שיער ממנו, וצעק והלך קולו ארבע מאות פרסה וסגרוהו בדוד עופרת בכיסוי עופרת, שלא ישמע קולו, ורצו להרוג יצר של עריות ולא מצאו ביצה לחולה, ולא יכלו לבקש חצי דבר, רק עיורו את עיניו והועיל לזה שאין מתגרה אדם בקרובותיו.

דף ס"ה - ע"א
משנה. בעל אוב - זה פיתום המדבר משחיו, ידעוני - זה

הנצמדים לבעל פעור' - לפירוש א': כמו צמיד פתיל. לפירוש ב': כצמיד על ידי אשה. 'ואתם הדבקים בה' אלוקיכם' - לפירוש א': כשני תמרות שדבוקות זו בזו. לפירוש ב': דבוקים ממש.

הפוער עצמו לבעל פעור, והזורק אבן למרקוליס - אף שהוא שמכווין לביזוי, הרי זה עבודתו, ואסור ליטול ממנה אבן שמפנה מקום לעוד אבנים.

משנה. הנותן מזרעו למולך - אינו חייב עד שימסור למולך ויעביר באש.

לת"ק בברייתא: מולך הוא עבודה זרה, ולכן המעביר זרעו גם לשאר עבודה זרה חייב. לרבי אלעזר ב"ר שמעון והמשנה: מולך אינה עבודה זרה היא ורק העביר למולך חייב (רק כדרכה חייב).

לאביי: רבי חנינא בן אנטיגנוס, ורבי אלעזר ב"ר שמעון אמרו דבר אחד וכל שהמליכוהו עליהם גם צרור וקיסם. לרביא: לרבי אלעזר ב"ר שמעון - אינו חייב רק במולך קבוע, ולרבי חנינא - גם צרור או קיסם שהמליכוהו עליהם חייב עליו.

דף ס"ד - ע"ב
אינו חייב עד שימסור למשרתי עבודה זרה - שנאמר 'ומזרעך לא תתן'. ויעבירו למולך - שנאמר 'להעביר למולך', ובאש - שנאמר 'לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש' מה להלן באש אף כאן באש.

העביר כל זרעו למולך - פטור שנאמר 'מזרעך' ולא כל זרעך.

איבעיא: אם העביר סומא או ישן. 'כי מזרעו נתן למולך' - חייב גם על בן בנו ובן בתו. 'בתו מזרעו' - חייב גם על זרע פסול. באביו ואמו אחיו ואחותו - פטור.

אינו חייב עד שיעביר בדרך העברה למולך - לאביי: שורת לבנים והאש מכאן ומכאן. לרביא: וכן תניא, שקופץ ואין עובר ברגלו, כדרך שקופצים תינוקות בפורים.

העביר עצמו - לת"ק: פטור, שאינם דורשים בך, ומה שאבידתו ואבידת אביו אבידתו קודמת שנאמר 'אפס כי לא יהיה בך אביון' הוא משום שאפס הוא לשון אזהרה. לרבי אלעזר ב"ר שמעון: חייב, שנאמר 'לא ימצא בך' בעצמך.

שלוש כריתות שנאמר בעבודה זרה - אחת לכדרכה. אחת לשלא כדרכה, ואחת למולך. ולסובר שמולך אינה עבודה זרה: לכן צריך קרא, ולסובר שמולך הוא עבודה זרה: בא לרבות מולך לחייב גם שלא כדרכה בכל עבודה זרה.

כרת שנאמר במגדף - לרבי עקיבא: שמגדף אינה עבודה זרה נדרש 'הכרת' בעולם הזה 'תכרת' בעולם הבא, לרבי ישמעאל: שמגדף בכלל עבודה זרה, דורשים 'ונכרתה' בעולם הזה, 'הכרת' לעולם הבא, 'תכרת' דיברה תורה כלשון בני אדם.

סנהדרין דף ס"ה. יום ה' פרשת משפטים כ"ב שבט תשפ"ה

יום זה הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה

מרת מלכה שרייבער ע"ה בת הגה"ח רבי ישראל אלימלך זצ"ל

נלב"ע כ"ב שבט תשע"ז

ת"צ ב' ה'

דף ס"ה - ע"א

משנה. בעל אוב - זה פיתום המדבר משחיו, ידעוני - זה

המדבר בפיו, הרי אלו בסקילה והנשאל בהם באזהרה.
בחיובי כריתות לא נכתב ידעוני - לרבי יוחנן: משום ששניהם בלאו אחד נאמרו ואין חייב רק חטאת אחד אם עשאה בהעלם אחת, ונקט בעל אוב שפתחה בה תורה, וחלוקה בעונש מיתה אינה חלוקה. והמשנה בכריתות הוא לפי רבי עקיבא שלא צריך מעשה. **לריש לקיש:** משום שידעוני אין בו מעשה, וגם לרבי עקיבא שלא צריך מעשה הוא דווקא מעשה גדול, אבל מעשה קטן צריך, שבמגדף עקימת שפתיו - הוא מעשה, ובעל אוב - הקשת זרועותיו הוא מעשה. ולרבנן צריך מעשה גדול, **ובעל אוב - לעולא:** במקטר לשד וקשה שהרי עבודה זרה הוא?, **לרבא:** במקטר לחבר, וחובר זה בסקילה.

השתחואה - לריש לקיש: תלוי במחלוקות של רבי עקיבא ורבנן. **לרבי יוחנן:** גם לרבנן כפיפת קומה הוא מעשה.

מגדף - לרבנן עקימת שפתיו אינה מעשה הואיל ועיקרו בלב. **עדים זוממים - אין בהם מעשה** שהעיקר בראיה.

'חובר חבר' - גם חבר גדול וגם חבר קטן, ואפילו קיבוץ נחשים ועקרבים כדי שלא יזיקו במקום שאין פיקוח נפש.

דף ס"ה - ע"ב

חסם פרה בקול, או הנהיג בכלאים בקול - לרבי יוחנן: חייב, שעקימת פיו הוא מעשה, **לריש לקיש:** פטור, שעקימת פיו אינה מעשה.

'בעל אוב' - זה המדבר בין הפרקים ומבין אצילי ידיו (וקולו נמוך לפי שאין בו חיות ועל זה נאמר 'היה כאוב מארץ קולך'). **'ידעוני' - זה המניח עצם ידוע בפיו והוא מדבר מאליו.**

'בעל אוב' - אחד המעלה בזכורו שאינו עונה כדרכו ואינו עולה בשבת, ואחד הנשאל בגולגולות שעונה כדרכו וגם בשבת. ומזה הוכיח רבי עקיבא לטורנוסרופוס שיום שאנחנו שובתים הוא שבת - מבעל אוב, וגם מנהר מסמבטיון ששוקט בשבת, וגם מקבר אביו שבכל הימים מעלה עשן שנידון ונשרף, ובשבת פושעי גיהנום שובתים.

'ודורש אל המתים' - זה המרעיב עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח טומאה, ובכה רבי עקיבא שקל וחומר הוא למרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח טהרה, אלא שעוונותינו גרמו שאנחנו צועקים ואינם נענים שנאמר 'כי אם עונותיכם היו מבדילים' וגו'. ולרבא פירוש הפסוק הוא שאם היו צדיקים רוצים היו בוראים עולמות ורק עוונות מבדילים. רבא ברא אדם בלי דיבור. רב חנינא ורב אושעיא היו עוסקים בספר יצירה כל ערב שבת ובוראים להם עגל גדול ואכלוהו.

'מעונן' - לרבי שמעון: זה המעביר שבע מיני זכור על העין, **לחכמים:** זה האוחז את העיניים, **לרבי עקיבא:** זה המחשב עיתים ושעות ואומר היום יפה לצאת וכו'.

'מנחש' - זה האומר פתו נפלה מפיו, מקלו נפלה מידו, בנו קורא לו מאחריו, עורב קורא לו, צבי הפסיקו בדרך, נחש בא מימינו, שועל משמאלו, אל תתחיל בי גביית המס בראש חודש וכו', וכגון המנחשים בחולדה בעופות ובדגים.

סנהדרין דף ס"ו. יום ו' פרשת משפטים כ"ג שבט תשפ"ה

דף ס"ו - ע"א

משנה. המחלל שבת - נסקל, אם חיללו במלאכה גמורה שיש בו מעשה ומלאכת מחשבת, בדבר שחייבים על זדונו

כרת ובשגגתו חטאת. ולמעט - **לרבי עקיבא:** תחומין, **ולרבי יוסי:** הבערה

משנה. המקלל אביו ואמו - חייב רק אם מקלל בשם קילל בכינוי - לרבי מאיר: חייב, **לרבי מנחם בר' יוסי:** פטור, שנאמר 'בנקבו שם יומת' שאם אינו ענין לו (שאינו דורש למברך שם בשם), תנהו למקלל אביו ואמו שאינו חייב עד שיקלל בשם.

'איש איש' לרבות בת וטומטום ואנדרוגינוס.

קילל אביו בלי אמו, אמו בלי אביו - לרבי יאשיה: 'איש אשר יקלל את אביו ואת אמו' סמך קללה לאביו, 'אביו ואמו קלל' סמך קללה לאמו. **לרבי יונתן:** משמע שניהם כאחד, ומשמע אחד בפני עצמו עד שיפרט לך הכתוב 'יחדיו'.

'מקור לעונש' למקלל אב ואם - מות יומת' בסקילה, שלומדים בגזירה שוה 'דמיהם במ' מאוב. **'אזהרה' - שנאמר 'אלקים לא תקלל', לרבי ישמעאל:** הפסוק בדיין ולומדים קודש מחול, **לרבי עקיבא:** הוא קודש ולומד חול מקודש משום שנאמר 'תקלל' ולא תקל, ונאמר 'ונשיא בעמך לא תאור', ונאמר 'לא תקלל חרש', וקשה למה שלושת הפסוקים? שנכתוב אלקים וחרש ונלמד נשיא מהצד השוה שבהם שהרי דיין אתה מצווה על הוראתו ובחרש שפלותו גרמה לו, הצד השוה שבהם שהם בעמך אף אני אביא נשיא, או נשיא וחרש ונלמד דיין ממנו, ואם אינו ענין לגופו תנהו ענין לאביו שאינו נלמד מהצד השווה שכן משונים הם.

דף ס"ו - ע"ב

משנה. הבא על נערה המאורסה - אינו חייב עד שתהא 'נערה' ולא בוגרת. 'בתולה' ולא בעולה. 'מאורסה' ולא נשואה. 'בבית אביה' פרט אם מסר האב לשלוחי הבעל.

בא על קטנה מאורסה - א. לחכמים: חייב סקילה. **ב. לרבי מאיר:** אינו מת בסקילה. **ג. לרבי יאשיה:** אינו מת כלל שנאמר 'ומתו גם שניהם' עד שיהו שניהם שווים בני עונשים, ומה שנאמר 'ומת האיש אשר שכב עמה לבדו' דרש כרבי כדלהלן. **ד. לרבי יונתן:** מת בחנק, שנאמר 'ומת האיש אשר שכב עמה לבדו' ומיותר שהרי מפורש שם 'ולנערה לא תעשה דבר' רק נדרש לקטנה. 'ומתו גם שניהם' - למעט מעשה חידודים (ולרבי יאשיה אינו כלום).

באו עליה עשר בני אדם שלא כדרכה והיא בתולה - לת"ק: כולם בסקילה, **לרבי:** הראשון בסקילה, וכולם בחנק שנאמר 'לבדו' והוא ראשון שביאתו היתה יחידית.

'ובת איש כהן כי תחל לזנות' - רבי אומר: תחילה - **לרב הונא בריה דרב יהושע:** הפירוש של רבי הוא כרבי ישמעאל שארוסה בשריפה ולא נשואה, ועל זה אמר שאם זה ביאה ראשונה - המיתה בשריפה, ואם לא - בחנק, כמו שביארו הפסוק 'ומת האיש אשר שכב עמה לבדו', **לרב יוסף:** רבי כדעת רבי מאיר שדווקא נשואה לכשר בשריפה 'כי תחל' הוא שזה תחילת חילולה, אבל נישאת לפסולים אינה רק בחנק.

יום זה הוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' נתן בן ר' יחיאל צבי עקשטיין ז"ל

נלב' ע"כ"ג שבט תשמ"ח

ת"נ צ"ב ה'